

Europese partijen

Door Paul Driessen en Pieter de Meer

Tijdens de komende Europese verkiezingen doet er een aantal nieuwe partijen mee in de strijd om de kiezer. Onder deze nieuwe partijen bevindt zich bijvoorbeeld de PVV van Geert Wilders, maar er doen ook twee partijen mee die niet alleen in Nederland op de kieslijst staan. Het gaat om NewEuropeans en Libertas, die in verschillende landen verkiesbaar zijn.

L *ibertas*

Libertas noemt zichzelf een pan-Europese politieke beweging die is ‘gewijd aan het creëren van een nieuwe, democratische, aansprakelijke en open Europese Unie’. De partij, die haar oorsprong vond als platform om te debatteren over de toekomst van Europa, werd opgericht door de Ier Declan Ganley. Declan Ganley is een Ierse zakenman die betrokken is geweest bij een aantal handelsondernemingen en nu voorzitter en CEO is van Rivada Networks, een in de Verenigde Staten gevestigd bedrijf dat gespecialiseerd is in militaire telecommunicatie. Hij besloot in de aanloop naar het referendum over het Verdrag van Lissabon een lobbygroep op te richten genaamd Libertas (Latijn voor “vrijheid”). Het doel van Libertas was “...to initiate and provoke enlightened discussion on the European Union, its relevance to its member states and peoples and its role in World affairs having regard to our shared values of peace, democracy, individual liberty and free markets...”. De mensen achter Libertas onderschreven het bestaansrecht van de EU, maar konden zich niet vinden in de manier waarop de EU werkt. De EU zou ondemocratisch zijn en de politici van de EU zouden geen tot weinig verantwoording hoeven af te leg-

gen. Het Verdrag van Lissabon zou ook bijna hetzelfde zijn als de afgevoerde Europese Grondwet. Europese politici zouden met het Verdrag van Lissabon deze Europese Grondwet toch weer proberen op te dringen aan de Europese burger. Dit was een belangrijke reden om de uiteindelijk succesvolle “Nee” campagne te beginnen in Ierland.

Na het Ierse referendum over het Verdrag van Lissabon was het niet lang stil bij Declan Ganley. De dag na het Ierse referendum was er een

van het Europese Parlement van 2009. Hij was van plan met Libertas.eu in alle lidstaten mee te doen aan de verkiezingen. Het zou geen verzameling zijn van lokale partijen zoals de Europese Volkspartij, maar één grote Europese partij die meedoet aan verkiezingen in alle landen van de EU.

Libertas.eu heeft nog geen partijmanifest bekend gemaakt, maar het is toch mogelijk om enigszins te bekijken wat voor een gedachtegoed ze zullen uitdragen. Libertas.

De mensen achter Libertas onderschreven het bestaansrecht van de EU, maar konden zich niet vinden in de manier waarop de EU werkt.

‘overwinningsfeest’ in Dublin. Op dit feest was ook een aantal eurosceptici aanwezig. Eén van hen was de Deen Jens-Peter Blonde. Deze voormalige president van de EUdemocracten is volgens goed ingewijde bronnen één van de drijvende krachten achter de vorming van de politieke partij Libertas.eu. In juli 2008 maakte Declan Ganley bekend dat de lobbygroep Libertas van plan was zich om te vormen tot de politieke partij Libertas.eu en dat hij van plan was met deze partij mee te doen aan de verkiezingen

eu zegt zelf dat het een pan-Europese partij is die de Europese Unie wil vernieuwen, democratischer wil maken en wil openen voor het grote publiek. De partij zet zich erg af tegen Europese politici die alleen maar aan eigenbelang zouden denken en niet zouden luisteren naar het volk. Ook de grote uitgaven door Europese instellingen zijn een doorn in het oog van de mensen achter Libertas.eu. Ook hier willen ze vanaf. Hoewel er dus nog geen manifest is uitgegeven, is een aantal programmapunten van

Libertas.eu al wel duidelijk. Deze programmapunten hebben zich vertaald in vier eisen.

De eerste eis van democratie gaat over de macht van het Europees Parlement: 'Geen enkele wet van de Europese Unie mag worden doorgevoerd zonder stemming in het Europees Parlement.' Het parlement moet dus in Europa een veel sterkere rol krijgen en daardoor de macht van de Europese ambtenaren stevig gaan beperken. Libertas wil graag een systeem invoeren zoals de huidige nationale staten ook kennen.

De tweede eis van verantwoording neigt ook naar dit systeem. Libertas wil namelijk dat elke persoon met bevoegdheden om te beslissen over een wet, zijn bevoegdheid ontleent aan een mandaat gegeven door het volk door middel van verkiezingen. Dit mandaat is wat Libertas betreft niet levenslang, maar de bevolking moet om de zoveel jaar opnieuw naar de stembus om haar fiat te geven.

De derde eis van Libertas gaat over transparantie. De procedure van het creëren van een wet moet openbaar worden en niet langer achter gesloten deuren gebeuren. De burgers hebben door de openbare procedure ook beter de mogelijkheid om hun vertegenwoordigers te controleren en desnoods bij de verkiezingen af te straffen.

De laatste eis gaat over een nieuw verdrag voor de Europese Unie. Libertas wil graag een nieuw grondverdrag dat niet meer dan 25 pagina's dik is en dat voor iedereen toegankelijk is. In dit verdrag moeten de nieuwe spelregels van Europa worden vastgelegd. Deze nieuwe regels zijn natuurlijk gebaseerd op democratie, transparantie en verantwoording. Libertas wil het verdrag ook pas invoeren als alle Europese burgers door middel van meerderheid van stemmen via referenda goedkeuring hebben verleend.

Over het verdere verkiezingsprogramma van de partij is niet erg veel bekend. Wel geeft Eline van den Broek, lijsttrekker van Libertas, in een vraaggesprek met de NOS aan dat ze zich verder gaat richten op het terugbrengen van de regelgeving uit Brussel en het tegengaan van 'grensoverschrijdende ambities van de Europese Unie'. Als voorbeeld noemt Van den Broek het afstemmen van strafrecht binnen Europa.

Newropeans

Libertas noemt zich de enige pan-Europese politieke partij. Dit privilege blijkt echter niet exclusief voor Libertas weggelegd. Newropeans, tevens een nieuw-

komer, doet ook mee aan de verkiezingen in meerdere Europese landen. Deze partij heeft zichzelf, net als Libertas, ten doel gesteld om de democratie in Europa te versterken. De partij ziet zichzelf voornamelijk als *'een doorbraakbeweging, die het pad effent voor Europese partijen met een traditionele ideologische signatuur'*. De partij vindt het belangrijk dat Europese politieke partijen een duidelijkere en belang-

De partij vindt het belangrijk dat Europese politieke partijen een duidelijkere en belangrijker rol gaan spelen in Europa en naar de verschillende naties toe.

rijkere rol gaan spelen in Europa en naar de verschillende naties toe. In Nederland zouden D66 en de VVD zich bijvoorbeeld niet meer moeten presenteren als twee verschillende partijen maar als één, ze zitten immers in dezelfde fractie.

Newropeans heeft een minder in het oog springende voorgeschiedenis dan Libertas. De partij is ontstaan in juni 2005 en hoe de partij precies is opgericht is niet geheel op te maken. Het Newropeans Magazine, dat sinds oktober 2003 op internet te lezen is, heeft waarschijnlijk bijgedragen aan de vorming van de partij. Newropeans geeft verder aan dat sinds de vorming van het AEGEE studentennetwerk in 1985 een beweging van Europeanen voor democratie en Europese eenheid is ontstaan. Deze beweging kenmerkte zich eerst voornamelijk door activiteiten van studenten. In 2005 voerde Newropeans een 'yes-but' campagne voor de Europese grondwet. Ze wilde wel een constitutie, maar ze wilde er één met meer democratie.

Newropeans wil democratie en Europese partijen belangrijker maken door kiezers in vervolg twee stemmen te geven; één daarvan kunnen ze gebruiken om op een nationale partij te stemmen, de ander voor een Europese partij. Het Europees parlement zal dan voor de ene helft uit vertegenwoordigers van landen of regio's bestaan en voor de andere helft uit vertegenwoordigers van Europese partijen. Om de de-

mocratie in Europa te garanderen zal het parlement daarnaast meer bevoegdheden krijgen. Het parlement zou bijvoorbeeld over initiatiefrecht moeten gaan beschikken. Newropeans ziet ook mogelijkheden voor een Europese regering die op democratische wijze wordt gevormd en zal worden gecontroleerd door het parlement.

In haar verkiezingsprogramma en democratische manifest (te vinden op www.newropeans2009.com), een lust voor elke politicoloog en geïnteresseerde, staat uitgebreid beschreven welke veranderingen Newropeans wil en hoe zij die wil bewerkstelligen. Het is te gedetailleerd en te veel om allemaal in dit artikel te verwerken. Enkele opvallende doelstellingen van de partij zijn bijvoorbeeld een duidelijk buitenlands beleid van de Europese Unie, een vastgelegde scheiding tussen nationale en Europese bevoegdheden, een nog grotere mobiliteit van organisaties en burgers binnen de EU, één zetel voor de EU in de VN Veiligheidsraad en referenda bij verdere uitbreiding van de EU.

Vergelijking

De overeenkomst tussen Libertas en Newropeans is vrij duidelijk; beide pleiten voor democratie in Europa. De verschillen zijn echter moeilijk uit de op dit moment gepubliceerde informatie te destilleren. Dat komt doordat het verkiezingsprogramma van Libertas tot op de dag van vandaag, 17 april 2009, nog niet is gepubliceerd. Wel blijkt nu al dat Libertas duidelijk naar het conservatisme neigt, terwijl Newropeans claimt niet progressief en niet conservatief te zijn.

Behalve Libertas en Newropeans is er nog een aantal andere pan-Europese partijen. Deze partijen doen echter niet mee aan de Europese verkiezingen in Nederland en zijn voor ons dus niet relevant. Voor Libertas en Newropeans zal de eerste grote test de aanstaande verkiezingen voor het Europees Parlement zijn. Hierbij zal te zien zijn of de pan-europese partijen burgers uit alle EU landen aan zich zullen weten te binden. Als je zoals Alexander Pechtold 'JA' tegen Europa wilt zeggen, kijk dan ook eens naar deze partijen die een heel nieuw perspectief op Europa bieden. ■

Bronnen:

1. <http://www.bartjanspruyt.blogspot.com/>
2. <http://europakiest.nos.nl/nieuws/artikel/id/tcm:44-505206/title/nederlandse-lijsttrekker-cu-partij>
3. <http://europakiest.nos.nl/partijen/detail/partij/libertas>
4. <http://europakiest.nos.nl/video/bekijk/id/tcm:5-502177/title/van-baalen-pechtold-en-wilders-lanceren-slogans>
5. <http://www.libertas.eu/nl/about-us>
6. <http://www.libertas.eu/nl/about-us/onze-oorsprong>
7. <http://www.libertas.eu/nl/policies>
8. http://www.newropeans2009.com/Nederland/IMG/pdf/Verkiezingsprogramma_Newropeans_2009.pdf
9. <http://www.newropeans2009.com/Nederland/spip.php?article7>
10. <http://www.newropeans2009.com/Nederland/spip.php?article8>
11. http://www.nrc.nl/nieuwsthema/europees_verdrag/article2035385.ece/1k_wil_Europa_nieuw_leven_inblazen
12. http://www.volkskrant.nl/binnenland/article1107408.ece/Trans-Europese_partij_voor_doorbraak_in_EU